

Τραπεζικά Θέματα

από τη δραστηριότητα της ΕΕΤ

Επιμέλεια:
Χριστίνα Λιβαδά
Βασίλης Παναγιωτίδης
Κωνσταντίνος Τασάκος
Ναταλία Παξινού

Λειτουργία και εποπτεία τραπεζών

Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

Συστήματα πληρωμών

Προστασία καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

Το έργο της Επιτροπής της Βασιλείας για την τραπεζική εποπτεία

Η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (Επιτροπή της Βασιλείας) δημοσίευσε:

- το Νοέμβριο του 2007 έκθεση με θέμα «*Αρχές για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών της χώρας καταγωγής και της χώρας υποδοχής και τους μηχανισμούς κατανομής κεφαλαίων στο πλαίσιο των Εξελιγμένων Προσεγγίσεων Μέτρησης (AMA) του λειτουργικού κινδύνου*» (υπό α), και
- τον Οκτώβριο του 2007 κείμενο διαβούλευσης με θέμα «*Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό του αυξητικού κινδύνου αθέτησης στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών*» (υπό β).

(α) Στην εν λόγω έκθεση καθιερώνονται αρχές αναφορικά με τη διασυννοριακή συνεργασία των εποπτικών αρχών και την κατανομή των κεφαλαίων μεταξύ μητρικής και θυγατρικής επιχείρησης σε σχέση με τα πιστωτικά ιδρύματα που εφαρμόζουν την Εξελιγμένη Προσέγγιση Μέτρησης (AMA) του λειτουργικού κινδύνου. Οι εν λόγω αρχές συμπληρώνουν το κείμενο αρχών της Επιτροπής της Βασιλείας για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών κατά την πιστοποίηση των Εξελιγμένων Μεθοδολογιών για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου, του Ιανουαρίου 2004.

(β) Σκοπός του κειμένου διαβούλευσης είναι η διαμόρφωση ειδικών κατευθυντήριων γραμμών αναφορικά με τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον «*αυξητικό κίνδυνο αθέτησης*» (incremental default risk) που ενέχουν ορισμένα στοιχεία του χαρτοφυλακίου συναλλαγών και ο οποίος δεν αναγνωρίζεται από το εσωτερικό υπόδειγμα (VaR) υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον ειδικό κίνδυνο θέσης.

Η ΕΕΤ, λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση που αναμένεται να έχει το εν λόγω έργο της Επιτροπής της Βασιλείας στο ευρωπαϊκό τραπεζικό δίκαιο, παρακολουθεί στενά τις σχετικές εξελίξεις και ενημερώνει τα μέλη της, ιδίως σε ό,τι αφορά τις σημαντικότερες αλλαγές που θα επιφέρει η τυχόν υιοθέτηση των εν λόγω κειμένων στην εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας.

Ορισμός των υβριδικών κεφαλαίων για σκοπούς εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων

Τον Ιούνιο 2005 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε αίτημα για παροχή Συμβουλής στην Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (CEBS), επί των εξής θεμάτων:

- εφαρμογή του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου για τα ίδια κεφάλαια στα κράτη-μέλη της ΕΕ,
- ανάλυση των τάσεων της αγοράς αναφορικά με τα καινοτομικά στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, και
- ποσοτική ανάλυση σχετικά με τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων για σκοπούς εκπλήρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων εντός ΕΕ.

Η Συμβουλή της CEBS επί των δύο πρώτων θεμάτων δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο 2006. Η ποσοτική ανάλυση σχετικά με τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο 2007, ενώ είχε προηγηθεί, το Μάρτιο του ίδιου έτους, ειδική ποσοτική ανάλυση της χρήσης υβριδικών κεφαλαίων για την εκπλήρωση κεφαλαιακών απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Βασικά ευρήματα των ποσοτικών αναλύσεων της CEBS αποτελούν η εκτεταμένη χρήση υβριδικών κεφαλαίων για την εκπλήρωση κεφαλαιακών υποχρεώσεων (αντιπροσωπεύει το 11,5% των συνολικών ιδίων κεφαλαίων), καθώς επίσης και η διαφοροποίηση των εθνικών νομοθετικών πλαισίων επί του θέματος.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα της CEBS και την απουσία κοινοτικού δικαίου για τα υβριδικά κεφάλαια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάλεσε με επιστολή της την CEBS να εργαστεί περαιτέρω, με στόχο την επίτευξη σύγκλισης επί του ζητήματος μέχρι το τέλος του 2007. Πιο συγκεκριμένα, ζητήθηκε από την CEBS:

- να διαμορφώσει τις γενικές αρχές που θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι εποπτικές αρχές κατά τον έλεγχο της εκπλήρωσης των βασικών κριτηρίων αναγνώρισης των υβριδικών κεφαλαίων (μονιμότητα, απορρόφηση ζημιών και ευελιξία στην πραγματοποίηση πληρωμών), καθώς και να διευκρινίσει τις επιμέρους πτυχές κάθε κριτηρίου,
- να επεξεργαστεί το θέμα των διαφορετικών ποσοτικών ορίων που ισχύουν στα κράτη-μέλη της ΕΕ, για καινοτομικά και μη καινοτομικά υβριδικά κεφάλαια, αποβλέποντας στην επίτευξη περαιτέρω σύγκλισης, και
- να προτείνει μέτρα για την προστασία κεκτημένων δικαιωμάτων για τα υβριδικά κεφάλαια που θα έχουν εκδοθεί πριν την έναρξη εφαρμογής του όποιου νέου πλαισίου.

Ενόψει των επικείμενων εξελίξεων και των επιπτώσεων που αυτές θα έχουν σε ό,τι αφορά και τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, η ΕΕΤ παρακολουθεί ενεργά το θέμα και συμμετέχει στις σχετικές διαβουλεύσεις, εκφράζοντας τις θέσεις των μελών της.

Τροποποίηση πλαισίου για τα Μεγάλα Χρηματοδοτικά Ανοίγματα

Τον Ιανουάριο 2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε το δεύτερο αίτημα για την παροχή Συμβουλής από την CEBS αναφορικά με τα Μεγάλα Χρηματοδοτικά Ανοίγματα.

Η CEBS δημοσίευσε το πρώτο μέρος της Συμβουλής της στο αίτημα παροχής τεχνικής γνωμοδότησης το Νοέμβριο 2007. Ενόψει της διαμόρφωσης του δεύτερου μέρους της Συμβουλής της, η CEBS δημοσίευσε στις 7 Δεκεμβρίου σχετικό έγγραφο διαβούλευσης, στο οποίο καταγράφονται οι θέσεις της και ζητείται η γνώμη των ενδιαφερόμενων φορέων για τα εξής θέματα:

- διάκριση των εννοιών «συνδεδεμένοι πελάτες» και «συνδεδεμένα μέρη» για σκοπούς υπολογισμού των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων,
- υπολογισμός της αξίας των ανοιγμάτων, όπου και προτείνεται διαφορετική προσέγγιση για τα εντός και εκτός ισολογισμού στοιχεία,
- αναγνώριση των αποτελεσμάτων των τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου για σκοπούς Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων,
- μεταχείριση των μεγάλων ανοιγμάτων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών,
- μεταχείριση των εντός ομίλου ανοιγμάτων,
- μεταχείριση των ανοιγμάτων έναντι κεντρικών κυβερνήσεων, κεντρικών τραπεζών, διεθνών οργανισμών, πολυμερών τραπεζών ανάπτυξης ή επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα,
- μεταχείριση των διατραπεζικών ανοιγμάτων,
- διαμόρφωση πλαισίου για τις υπερβάσεις των ορίων των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, και
- πλαίσιο υποβολής αναφορών για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

Ενόψει των επικείμενων εξελίξεων και των επιπτώσεων που αυτές θα έχουν σε ό,τι αφορά και τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, η EET επεξεργάζεται το θέμα και ενημερώνει σχετικά τα μέλη της.

Επιχειρήσεις που διενεργούν συναλλαγές σε παράγωγα επί εμπορευμάτων

Τον Οκτώβριο 2007 δημοσιεύτηκε το δεύτερο μέρος της Συμβουλής της CEBS αναφορικά με τον κίνδυνο τιμών εμπορευμάτων και τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων διενέργειας συναλλαγών επί εμπορευμάτων. Είχε προηγηθεί η έκδοση του πρώτου μέρους της Συμβουλής της CEBS, η οποία αφορούσε την καταγραφή των εθνικών πλαισίων προληπτικής εποπτείας του κινδύνου τιμών εμπορευμάτων και των επιχειρήσεων διενέργειας συναλλαγών επί εμπορευμάτων.

Στις 21.12.2007 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε αίτημα για την παροχή Συμβουλής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (CESR) και της CEBS αναφορικά με την αναθεώρηση συγκεκριμένων διατάξεων των Οδηγιών 2004/39/EK για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και 2006/49/EK για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 65 και 48, αντίστοιχα.

Ειδικότερα, το αίτημα παροχής Συμβουλής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποβλέπει στη διαμόρφωση ειδικού πλαισίου για τις επιχειρήσεις που διενεργούν συναλλαγές σε παράγωγα επί εμπορευμάτων και «εξωτικά» παράγωγα. Η CESR και η CEBS καλούνται να γνωμοδοτήσουν για δύο βασικά θέματα:

- το πλαίσιο προληπτικής εποπτείας των επιχειρήσεων επενδύσεων που εξειδικεύονται σε συναλλαγές σε παράγωγα επί εμπορευμάτων και «εξωτικά» παράγωγα, και
- την ανάγκη διαμόρφωσης διακριτής κατηγορίας επιχειρήσεων επενδύσεων αποκλειστικά για εκείνες που ειδικεύονται σε συναλλαγές σε παράγωγα επί εμπορευμάτων και «εξωτικά» παράγωγα.

Η Συμβουλή της CESR και της CEBS αναμένεται να εκδοθεί μέχρι την 31η Ιουλίου 2008.

Συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών τραπεζικών εποπτικών αρχών

Η CEBS δημοσίευσε στις 27.12.07 τα εξής κείμενα αναφορικά με την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών εποπτικών αρχών:

- «Πρακτικές συνεργασίας των εποπτικών αρχών» (“Range of practices”), και
- «Πολυμερής Συμφωνία για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών» (“Template for written agreements”).

Τα εν λόγω κείμενα απευθύνονται στις εθνικές εποπτικές αρχές και αποβλέπουν στην αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων των Οδηγιών 2006/48/EK και 2006/49/EK και των σχετικών Κατευθυντήριων Γραμμών της CEBS σε ό,τι αφορά τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών τραπεζικών εποπτικών αρχών.

Οι θεματικές περιοχές που καταγράφονται στο κείμενο αφορούν την έννοια των άτυπων μορφών συνεργασίας των εθνικών εποπτικών αρχών (college of supervisors), τους στόχους της, την οργάνωσή της, την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία σε συνεχή βάση μεταξύ των εθνικών τραπεζικών εποπτικών αρχών, τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων, τη συνεργασία επί της διαδικασίας της εποπτικής αναγνώρισης των εσωτερικών μοντέλων διαχείρισης κινδύνων και τη συνεργασία επί της διαδικασίας εποπτικής αξιολόγησης του 2ου Πυλώνα.

Το κείμενο για την «Πολυμερής Συμφωνία για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών» (“Template for written agreements”) αποτελεί υπόδειγμα πολυμερούς γραπτής συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων εποπτικών αρχών και έχει σκοπό να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 131 της Οδηγίας 2006/48/EK σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων, στο οποίο προβλέπεται η θέσπιση γραπτών ρυθμίσεων σε θέματα συντονισμού και συνεργασίας των εποπτικών αρχών που είναι επιφορτισμένες με την άσκηση εποπτείας των διασυνοριακά δραστηριοποιούμενων τραπεζικών ομίλων.

Επισημαίνεται ότι βάσει των εν λόγω συμφωνιών μπορούν να ανατεθούν πρόσθετα καθήκοντα στην αρμόδια αρχή που είναι επιφορτισμένη με την άσκηση εποπτείας σε ενοποιημένη βάση και να διαμορφωθούν ειδικές διαδικασίες για τη λήψη αποφάσεων και τη συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές.

Έρευνα για την εφαρμογή των υποχρεώσεων του Πυλώνα III

Η CEBS δημοσίευσε στις 18.12.2007 έρευνα για τον τρόπο εφαρμογής από τις εθνικές εποπτικές αρχές των διατάξεων του κεφαλαίου 5 της Οδηγίας 2006/48/EK σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων, το οποίο αφορά την υποχρέωση γνωστοποίησης πληροφοριών από τα πιστωτικά ιδρύματα (Πυλώνας III). Σύμφωνα με τα πορίσματα της έρευνας, δεν καταγράφονται σημαντικά προβλήματα σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων. Εντούτοις, δύο θέματα χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης και ειδικότερα:

- το πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων δημοσιοποίησης του Πυλώνα III, δεδομένου ότι ορισμένες χώρες εφαρμόζουν τη σχετική υποχρέωση (άρθρο 72 παρ. 1 και 2) απαιτώντας περιορισμένη ή και πλήρη δημοσιοποίηση από όλες τις θυγατρικές πιστωτικών ιδρυμάτων εγκατεστημένων στην ΕΕ και όχι μόνο από εκείνες που χαρακτηρίζονται ως «σημαντικές» (significant) σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην εν λόγω διάταξη της Οδηγίας 2006/48/EK, και
- η σχέση μεταξύ οικονομικών καταστάσεων και γνωστοποιήσεων του Πυλώνα III.

Όσον αφορά το δεύτερο θέμα, η CEBS θα αναμένει τα αποτελέσματα από τις πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν από τον τραπεζικό τομέα πριν προχωρήσει στην υποβολή σχετικών προτάσεων. Η ολοκλήρωση του έργου που έχει αναλάβει η CEBS για το συγκεκριμένο ζήτημα αναμένεται να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του 2008.

Η EET παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις επί των παραπάνω θεμάτων και ενημερώνει σχετικά τα μέλη της με γνώμονα την αποτελεσματική και ορθή εφαρμογή των σχετικών διατάξεων από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα.

Κοινό Πλαίσιο Υποβολής Εποπτικών Αναφορών (COREP)

Η CEBS δημοσίευσε τον Οκτώβριο 2006 την τελευταία έκδοση των κατευθυντήριων γραμμών για την καθιέρωση του Κοινού Πλαισίου Υποβολής Εποπτικών Αναφορών (COREP). Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές δεν επιλαμβάνονταν του θέματος των προθεσμιών και της συχνότητας υποβολής αναφορών προς τις εθνικές εποπτικές αρχές.

Με το νέο κείμενο διαβούλευσης, το οποίο δημοσιεύτηκε στις 19.12.2007, η CEBS λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια των φορέων της αγοράς σε συνέχεια σχετικών άτυπων διαβουλεύσεων, αποβλέπει στη σταδιακή εναρμόνιση των εθνικών πλαισίων σχετικά με τη συχνότητα και τις προθεσμίες υποβολής εποπτικών αναφορών. Ειδικότερα η CEBS προτείνει τα εξής:

- να καθιερωθεί τριμηνιαία συχνότητα υποβολής εποπτικών αναφορών, και
- οι προθεσμίες υποβολής να είναι 35 εργάσιμες μέρες για την υποβολή στοιχείων σε ενοποιημένη βάση και 15 εργάσιμες μέρες για την υποβολή στοιχείων σε ατομική βάση.

Οι προτάσεις της CEBS για την εναρμόνιση των προθεσμιών και της συχνότητας υποβολής αναφορών προς τις εποπτικές αρχές δεν αφορούν το Κοινό Πλαίσιο Υποβολής Χρηματοοικονομικών Αναφορών (FINREP).

Επισημαίνεται ότι επί του θέματος αναμένεται η τροποποίηση της ΠΔ/ΤΕ 2563/2006 με θέμα «*Στοιχεία που θα υποβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα στην Τράπεζα της Ελλάδος για την άσκηση ελέγχου φερεγγυότητας, ρευστότητας και αποδοτικότητας*» προκειμένου να ενσωματωθεί το Κοινό Πλαίσιο Υποβολής Εποπτικών Αναφορών (COREP) της CEBS.

Εθνικό επίπεδο

Η ενσωμάτωση του νέου πλαισίου για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων

Κατ' εξουσιοδότηση του ν. 3606/2007 «*Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και άλλες διατάξεις*», με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η κοινοτική Οδηγία 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID), την 1η Νοεμβρίου 2007 εκδόθηκαν οι ακόλουθες δύο Πράξεις Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος:

- η ΠΔ/ΤΕ 2597/31.10.2007 «*Τροποποίηση και συμπλήρωση της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 σχετικά με το πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και σχετικές αρμοδιότητες των διοικητικών τους οργάνων*» (υπό α), και
- η ΠΔ/ΤΕ 2600/28.11.2007 «*Όροι και προϋποθέσεις για την εγγραφή των προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες για λογαριασμό των πιστωτικών ιδρυμάτων ως διαμεσολαβητές ή συνδεδεμένοι αντιπρόσωποι του άρθρου 29 του ν. 3606/2007, σε μητρώο που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος*» (υπό β).

(α) Με την ΠΔ/ΤΕ 2597/31.10.2007 αντικαθίσταται το Παράρτημα 1 της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 σε ό,τι αφορά την εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων σε τρίτους (outsourcing), ενώ προστίθενται τρία ακόμη Παραρτήματα, εκ των οποίων το πρώτο ρυθμίζει θέματα σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο της παροχής επενδυτικών υπηρεσιών από τα πιστωτικά ιδρύματα (Παράρτημα 6), το δεύτερο περιέχει κανόνες για τη φύλαξη των περιουσιακών στοιχείων των πελατών (Παράρτημα 7), και το τρίτο περιλαμβάνει κανόνες για τα αρχεία που πρέπει να τηρούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα σε σχέση με την εκ μέρους τους παροχή επενδυτικών υπηρεσιών (Παράρτημα 8).

(β) Με την ΠΔ/ΤΕ 2600/28.11.2007 καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία τήρησης από την Τράπεζα της Ελλάδος των εξής δύο μητρώων:

- του μητρώου συνδεδεμένων αντιπροσώπων του άρθρου 29 του ν. 3606/2007 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, και
- του μητρώου προσώπων που διαμεσολαβούν κατά την παροχή τραπεζικών υπηρεσιών για τους σκοπούς εφαρμογής του Παραρτήματος Ι της ΠΔ/ΤΕ 2577/2007 για την εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων σε τρίτους (outsourcing).

Ως προς την εφαρμογή της νέας Πράξης εκδόθηκε το από 14.12.2007 έγγραφο της Διεύθυνσης Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος.

Αναγνώριση από την Τράπεζα της Ελλάδος επιλέξιμων Εξωτερικών Οργανισμών Πιστοληπτικής Αξιολόγησης για τη χρήση των πιστοληπτικών αξιολογήσεών τους από τα πιστωτικά ιδρύματα με σκοπό τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων

Στις 25 Σεπτεμβρίου 2007 εκδόθηκε η Απόφαση ΕΤΠΘ 250/25.9.2007 της Τράπεζας της Ελλάδος, με την οποία αναγνωρίζεται ότι η μεθοδολογία αξιολόγησης που εφαρμόζουν οι εταιρείες Moody's Investors Service, Standard & Poor's Ratings Services και Fitch Ratings πληροί τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί με τις ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007 και ΠΔ/ΤΕ 2593/20.8.2007, προκειμένου να επιτραπεί η χρήση των πιστοληπτικών τους αξιολογήσεων από τα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν στην Ελλάδα για σκοπούς υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεών τους, για κάλυψη έναντι του πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με την τυποποιημένη μεθοδολογία.

Η εν λόγω Απόφαση ισχύει με την επιφύλαξη των διατάξεων των παρ. 4 και 6 του πρώτου τμήματος του Παραρτήματος 4 της ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007, με τις οποίες καθιερώθηκαν η τακτική επαναξιολόγηση των Εξωτερικών Οργανισμών Πιστοληπτικής Αξιολόγησης ως προς την εκπλήρωση των σχετικών κριτηρίων καταλληλότητας και η δυνατότητα ανάκλησης της αναγνώρισής τους σε αντίθετη περίπτωση.

Έκδοση καλυμμένων ομολογιών από πιστωτικά ιδρύματα

Το Νοέμβριο 2007 δημοσιεύτηκε η ΠΔ/ΤΕ 2598/2.11.2007 για το πλαίσιο εποπτείας των καλυμμένων ομολογιών (covered bonds) που εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα. Με την Πράξη αυτή καθορίζονται οι προϋποθέσεις, υπό τις οποίες ομολογιακοί τίτλοι με εξασφαλίσεις επί περιουσιακών στοιχείων που εκδίδονται άμεσα ή μέσω θυγατρικής εταιρείας ειδικού σκοπού από πιστωτικό ίδρυμα, αναγνωρίζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος ως καλυμμένες ομολογίες, σύμφωνα με την εξουσιοδότηση που παρέχεται με το άρθρο 91 του ν. 3601/2007 για την επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Επί του σχεδίου της ΠΔ/ΤΕ που τέθηκε σε διαβούλευση, η ΕΕΤ υπέβαλε στην Τράπεζα της Ελλάδος διεξοδικές παρατηρήσεις, οι οποίες έγιναν σε μεγάλο βαθμό δεκτές.

Υπενθυμίζεται ότι ο θεσμός των καλυμμένων ομολογιών εισήχθη στο ελληνικό δίκαιο με το ν. 3601/2007 με πρωτοβουλία της ΕΕΤ. Μορφή καλυμμένων ομολογιών αποτελούσαν οι κτηματικές ομολογίες που είχαν εισαχθεί νομοθετικά στην Ελλάδα ήδη από τη δεκαετία του 1920 με το νόμο 3221/1924 που κωδικοποιήθηκε με το ΠΔ της 22-30.9.1931. Ωστόσο το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο για τις κτηματικές ομολογίες, αν και πρωτοποριακό για την εποχή του, είχε ξεπεραστεί από τις εξελίξεις και για το λόγο αυτό είχε αδρανοποιηθεί.

Οι καλυμμένες ομολογίες είναι ομολογίες που εκδίδονται από πιστωτικό ίδρυμα, το οποίο ευθύνεται έναντι των ομολογιούχων με το σύνολο της περιουσίας του, όμως οι ομολογιούχοι ικανοποιούνται προνομιακά από ορισμένα περιουσιακά στοιχεία του πιστωτικού ιδρύματος που συνίστανται κατά κύριο λόγο σε δάνεια, συνήθως στην πράξη δάνεια εξασφαλισμένα με εμπράγματη ασφάλεια επί ακινήτων, καθώς και δάνεια προς φορείς του δημόσιου τομέα. Οι καλυμμένες ομολογίες θεωρούνται διεθνώς εξαιρετικά ασφαλής μορφή επένδυσης, με αποτέλεσμα να επενδύουν σε αυτές φορείς που κατά τα λοιπά επενδύουν μόνο σε κρατικούς τίτλους, όπως ενδεικτικά η Κεντρική Τράπεζα της Κίνας που διαχειρίζεται τεράστια συναλλαγματικά διαθέσιμα. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα το κόστος δανεισμού των πιστωτικών ιδρυμάτων σε περίπτωση έκδοσης καλυμμένων ομολογιών να μειώνεται δραστικά.

Β. Λειτουργία και εποπτεία κεφαλαιαγορών

Αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αναφορικά με την εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας στις ΕΠΕΥ

Το Δεκέμβριο 2007, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δημοσίευσε τις ακόλουθες Αποφάσεις αναφορικά με την εφαρμογή του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας στις ΕΠΕΥ:

- 1/459/27.12.2007 «Πλαίσιο υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων των ΕΠΕΥ»,
- 2/459/27.12.2007 «Ορισμός των ιδίων κεφαλαίων των ΕΠΕΥ που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα»,
- 3/459/27.12.2007 «Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου των ΕΠΕΥ σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση»,
- 4/459/27.12.2007 «Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων των ΕΠΕΥ για τον κίνδυνο αγοράς»,
- 5/459/27.12.2007 «Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου»,
- 6/459/27.12.2007 «Κεφαλαιακές απαιτήσεις ΕΠΕΥ έναντι του λειτουργικού κινδύνου»,
- 7/459/27.12.2007 «Εποπτεία και έλεγχος των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των ΕΠΕΥ»,
- 8/459/27.12.2007 «Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης της Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ) των ΕΠΕΥ και Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς», και
- 9/459/27.12.2007 «Δημοσιοποίηση από τις ΕΠΕΥ εποπτικής φύσεως πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν καθώς και τη διαχείρισή τους».

Με τις εν λόγω Αποφάσεις ενσωματώθηκαν, βάσει ειδικών εξουσιοδοτήσεων του νόμου 3601/2007, οι τεχνικού χαρακτήρα διατάξεις του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας των Οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ.

Η ΕΕΤ ενημέρωσε τα μέλη της για τις σημαντικότερες διαφοροποιήσεις των εν λόγω Αποφάσεων σε σχέση με τις αντίστοιχες Πράξεις Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος και διοργάνωσε ενημερωτική εσπερίδα, με θέμα την επίπτωση της εφαρμογής του νέου πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας στις ΕΠΕΥ.

Δημόσια διαβούλευση του Ευρωσυστήματος για το TARGET2-Securities

Στις 31 Οκτωβρίου 2007 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) δημοσίευσε έκθεση προόδου για το Target2 Securities. Στην έκθεση καταγράφεται η εξέλιξη των εργασιών για τον προσδιορισμό των απαιτήσεων των χρηστών του Target2 Securities (T2S user requirements). Επιπλέον, η έκθεση καταγράφει τα αποτελέσματα της διαβούλευσης αναφορικά με τις γενικές αρχές και τη δέσμη προτάσεων υψηλού επιπέδου για τις απαιτήσεις των χρηστών του Target2 Securities (T2S consultation: general principles and high-level proposals for the user requirements), η οποία ολοκληρώθηκε.

Ακολούθησε στις 18 Δεκεμβρίου η δημοσίευση του κείμενου διαβούλευσης του Ευρωσυστήματος αναφορικά με τον προσδιορισμό των απαιτήσεων των χρηστών του Target2 Securities (T2S user requirements). Ειδικότερα, το κείμενο διαβούλευσης αποτελείται από δύο ενότητες:

α) βασικά λειτουργικά χαρακτηριστικά του TARGET2-Securities (T2S user requirements), και

β) μεθοδολογία εκτίμησης των επιπτώσεων.

Το πρώτο κείμενο περιλαμβάνει 21 κεφάλαια και 17 παραρτήματα, στα οποία περιγράφονται τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του TARGET2-Securities. Στο δεύτερο κείμενο καταγράφεται η προσέγγιση που θα ακολουθήσει το Ευρωσύστημα, προκειμένου να εκτιμήσει το κόστος και τα οφέλη από την υιοθέτηση του TARGET2-Securities. Η προθεσμία υποβολής σχολίων έχει οριστεί στις 2.4.2008. Μετά την ολοκλήρωση της περιόδου διαβούλευσης το Ευρωσύστημα θα επεξεργαστεί τα κείμενα παρατηρήσεων των ενδιαφερόμενων φορέων και θα προχωρήσει σε τροποποίηση των λειτουργικών προδιαγραφών, εφόσον κριθεί αναγκαίο. Η τελική απόφαση για την έναρξη της φάσης υλοποίησης του έργου θα ληφθεί το καλοκαίρι του 2008 από το ΔΣ της ΕΚΤ.

Η ΕΕΤ έχει συγκροτήσει ειδική ομάδα εργασίας με σκοπό την επεξεργασία θεμάτων διατραπεζικού ενδιαφέροντος που μπορεί να ανακύψουν από τη λειτουργία του TARGET2-Securities.

Κατάργηση του ανώτατου ορίου παροχής πιστώσεων για τη διενέργεια χρηματιστηριακών συναλλαγών

Το Νοέμβριο 2007 δημοσιεύτηκε η ΠΔ/ΤΕ 2599/2.11.2007, η οποία τροποποιεί την ΠΔ/ΤΕ 2474/31.5.2001 και συγκεκριμένα καταργεί το ανώτατο όριο παροχής πιστώσεων από πιστωτικά ιδρύματα και μέλη του Χρηματιστηρίου Αθηνών για τη διενέργεια χρηματιστηριακών συναλλαγών.

Η ως άνω κατάργηση εντάσσεται στο πλαίσιο των νέων δεδομένων που δημιούργησε η ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2006/48/ΕΚ για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων και των εταιρειών παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, με τους νόμους 3601/2007 και 3606/2007, αντίστοιχα.

Οδηγία 2007/64/EK για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά

Στις 5 Δεκεμβρίου 2007 δημοσιεύτηκε στην επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Οδηγία 2007/64/EK «για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK και 2006/48/EK, και την κατάργηση της οδηγίας 97/5/EK».

Οι διατάξεις της Οδηγίας επιδιώκουν την επίτευξη δύο βασικών στόχων:

- (α) την ενίσχυση του ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων φορέων παροχής υπηρεσιών πληρωμών (π.χ. πιστωτικά ιδρύματα, ιδρύματα πληρωμών και εταιρείες διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων), και
- (β) την περαιτέρω ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών υπηρεσιών ηλεκτρονικών πληρωμών.

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 40 «Τα κράτη-μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο πριν από την 1η Νοεμβρίου 2009».

Στις 12 Δεκεμβρίου 2007, η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δημοσίευσε δελτίο τύπου, με το οποίο ανακοίνωσε τη λήψη δύο πρωτοβουλιών:

- τη σύσταση συμβουλευτικής ομάδας έργου με αντικείμενο αφενός μεν την ομοιόμορφη ενσωμάτωση ορισμένων διατάξεων της Οδηγίας (συνολικά είκοσι τριών), οι οποίες παρέχουν διακριτική ευχέρεια στα κράτη-μέλη και αφετέρου τη διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς της αγοράς πληρωμών, και
- τη δημιουργία ειδικής ενότητας στην ιστοσελίδα της, όπου ο κάθε ενδιαφερόμενος θα μπορεί να υποβάλει με τυποποιημένο τρόπο ερωτήσεις, οι οποίες θα απαντώνται εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Εξελιξείς στο νέο σύστημα πληρωμών TARGET2

Στις 9 Νοεμβρίου 2007 το Ευρωσύστημα, σε συνέχεια σχετικών ελέγχων, διαπίστωσε την τεχνική ετοιμότητα των κρατών που περιλαμβάνονταν στην πρώτη χρονική περίοδο μετάπτωσης και επιβεβαίωσε την έναρξη λειτουργίας του νέου συστήματος πληρωμών TARGET2 στην προβλεπόμενη ημερομηνία. Πράγματι, στις 19 Νοεμβρίου 2007 πραγματοποιήθηκε με απόλυτη επιτυχία η μετάπτωση των εθνικών τραπεζικών συστημάτων της Αυστρίας, της Κύπρου, της Γερμανίας, της Λετονίας, της Λιθουανίας, της Μάλτας και της Σλοβενίας στην ενιαία τεχνική πλατφόρμα του TARGET2.

Στις 6 Δεκεμβρίου 2007 το Ευρωσύστημα επιβεβαίωσε με ανακοίνωσή του την εύρυθμη λειτουργία του Συστήματος TARGET2. Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά τις δύο πρώτες εβδομάδες λειτουργίας του TARGET2 διακανονίστηκαν σε ημερήσια βάση, κατά μέσο όρο, 223.591 εντολές πληρωμών αξίας 1.263 δισ. ευρώ.

Τα δοκιμαστικά τεστ των κρατών που περιλαμβάνονται στις άλλες δύο χρονικές περιόδους μετάπτωσης στο νέο σύστημα επιβεβαιώνουν επίσης την τεχνική τους ετοιμότητα. Οι εν λόγω ομάδες χωρών θα μεταπέσουν στο TARGET2 στις 18 Φεβρουαρίου και 19 Μαΐου 2008, αντίστοιχα.

Η διαμόρφωση του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA) – Πρόοδος Έργου

Κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου του 2007:

(α) Εγκρίθηκε από την Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών το ψήφισμα και το συνοδευτικό αυτού κείμενο σχετικά με το σχήμα άμεσων χρεώσεων SEPA μεταξύ επιχειρήσεων (SEPA B2B DD Scheme Rulebook Version 1.0).

(β) Δημοσιεύθηκαν και τέθηκαν σε δημόσια διαβούλευση με τα εθνικά τραπεζικά συστήματα των μελών¹ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών τα ακόλουθα δύο κείμενα:

- “*Acquirer-to-Issuer Domain High-Level Business Requirements*”, για τις κάρτες πληρωμών, και
- “*e-Mandates in the Core SEPA DD Scheme*” για τις SEPA άμεσες χρεώσεις μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών (B2C).

Ο πρώτος κύκλος διαβούλευσης επί των ανωτέρω κειμένων θα ολοκληρωθεί στις αρχές Φεβρουαρίου 2008.

Εθνικό επίπεδο

Πρακτική υλοποίηση του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA) από τις ελληνικές τράπεζες

Για την επίτευξη της έγκαιρης πρακτικής υλοποίησης του Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ από τις ελληνικές τράπεζες, η EET κατά τη διάρκεια του τελευταίου τριμήνου του 2007:

- Συντόνισε τη διαδικασία προσχώρησης των εγκατεστημένων στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων στο SEPA Credit Transfer Scheme του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών. Ειδικότερα, όλες οι τράπεζες-μέλη της EET (συνολικά 24) απέστειλαν, μέχρι τις 14 Δεκεμβρίου, τις αιτήσεις προσχώρησής τους στο SEPA Credit Transfer Scheme. Πρακτικά, η εν λόγω προσχώρηση αποτυπώνει τη δέσμευσή τους για την αποστολή και λήψη μεταφορών πιστώσεων (εμβάσματα) SEPA από τις 28 Ιανουαρίου 2008, πρώτη ημέρα έναρξης του νέου συστήματος πανευρωπαϊκά.
- Συνέχισε, τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο, τη διεξαγωγή διατραπεζικού σεμιναρίου ενημέρωσης για τον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου. Παράλληλα, διεξήχθησαν και ενδοεπιχειρησιακά σεμινάρια ενημέρωσης για το προσωπικό και τα στελέχη μεμονωμένων τραπεζών.
- Συμμετείχε σε όλες τις συνεδριάσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης του SEPA.

¹ Πρόκειται για τα εθνικά τραπεζικά συστήματα των 27 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και της Ελβετίας, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν και της Νορβηγίας.

Πρόταση Οδηγίας για τις συμβάσεις πίστωσης που συνάπτονται με τους καταναλωτές και την κατάργηση της Οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου

Πρόσφατα εκδόθηκε η «*Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που καθορίστηκε σε δεύτερη ανάγνωση στις 16 Ιανουαρίου 2008 εν όψει της έγκρισης της Οδηγίας 2008/.../ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις συμβάσεις πίστωσης που συνάπτονται με τους καταναλωτές και την κατάργηση της Οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου*», η οποία – σύμφωνα με τη διαδικασία της συναπόφασης – διαβιβάστηκε πλέον στο Συμβούλιο και, με βάση τις ενδείξεις που υπάρχουν, αναμένεται αρκετά σύντομα να εγκριθεί και από αυτό, οπότε και θα ολοκληρωθεί η διαδικασία για την έκδοση της Οδηγίας.

Οι σημαντικότερες ρυθμίσεις που τελικά υιοθετήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι οι εξής:

- Το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας δεν καταλαμβάνει συμβάσεις πίστωσης που αφορούν συνολικό ποσό πίστωσης μικρότερο των 200 EUR και μεγαλύτερο των 75.000 EUR (άρθρο 2, παρ. 2 στ. γ), καθώς επίσης και συμβάσεις πίστωσης που εξασφαλίζονται είτε με υποθήκη είτε με άλλη παρόμοια εγγύηση που χρησιμοποιείται γενικά σε κράτος-μέλος για ακίνητα (άρθρο 3, παρ. 2, στ. α).
- Στις *συμβάσεις πίστωσης με δυνατότητα υπερανάληψης* και όταν η πίστωση αποπληρώνεται όταν ζητηθεί ή εντός τριμήνου (άρθρο 2, παρ. 3), ορίστηκε τελικά ότι θα εφαρμόζονται συγκεκριμένες μόνο διατάξεις της Οδηγίας και, ειδικότερα τα άρθρα 1 έως 3, 4, παρ. 1, παρ. 2, στοιχεία α) έως γ), και παρ. 4, 6 έως 9, 10, παρ. 1, 4 και 5, 12, 15, 17 και 19 έως 32.
- Η υποχρέωση παροχής *τυποποιημένης πληροφόρησης κατά τη διαφήμιση*, εφόσον αναφέρεται σε αυτή συγκεκριμένο επιτόκιο ή άλλο αριθμητικό στοιχείο του κόστους (άρθρο 4), διατηρείται με μικρές αλλαγές, καθώς επίσης και η υποχρέωση παροχής *τυποποιημένης προσυμβατικής πληροφόρησης* (άρθρα 5-6 και παραρτήματα II-III).
- Αναφορικά με την *υποχρέωση αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή* από τους πιστωτικούς φορείς (άρθρο 8, παρ. 1), το κείμενο που υιοθετήθηκε, υποχρεώνει τα κράτη-μέλη να διασφαλίζουν ότι, πριν από τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης, ο πιστωτικός φορέας αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα του καταναλωτή, βάσει επαρκών στοιχείων που λαμβάνονται κατά περίπτωση από τον καταναλωτή και, εν ανάγκη, κατόπιν έρευνας στην κατάλληλη βάση δεδομένων. Επίσης παρέχει τη διακριτική ευχέρεια στα κράτη-μέλη, των οποίων η νομοθεσία απαιτεί από τον πιστωτικό φορέα να αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα των καταναλωτών κατόπιν έρευνας στην κατάλληλη βάση δεδομένων, να διατηρήσουν αυτή την απαίτηση.
- Αναφορικά με την *άσκηση δικαιώματος υπαναχώρησης* (άρθρο 14, παρ. 1), ο βασικός κανόνας είναι ότι παρέχεται στον καταναλωτή προθεσμία δεκατεσσάρων ημερολογιακών ημερών για να υπαναχω-

ρήσει αναίτια από τη σύμβαση πίστωσης. Ωστόσο προστίθεται διάταξη, σύμφωνα με την οποία: «Εφόσον, σε περίπτωση συνδεδεμένης συμφωνίας πίστωσης κατά την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο ιδ), η εθνική νομοθεσία κατά το χρόνο έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας προβλέπει ήδη ότι δεν μπορούν να διατεθούν στον καταναλωτή κεφάλαια πριν από την παρέλευση συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, τα κράτη-μέλη μπορούν κατ' εξαίρεση να προβλέψουν ότι η προθεσμία [των 14 ημερών] μπορεί να μειωθεί στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα με ρητή αίτηση του καταναλωτή».

- Αναφορικά με τις συνδεδεμένες συμβάσεις πίστωσης (άρθρο 15), καθορίστηκε ότι, στις περιπτώσεις που τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που καλύπτονται από συνδεδεμένη σύμβαση πίστωσης δεν παρασχεθούν ή παρασχεθούν εν μέρει μόνο ή εάν δεν πληρούν τους όρους της σύμβασης παροχής τους, ο καταναλωτής έχει το δικαίωμα να στραφεί κατά του πιστωτικού φορέα, εφόσον έχει στραφεί κατά του προμηθευτή και έχει αποτύχει να λάβει από αυτόν την ικανοποίηση την οποία δικαιούται δυνάμει του νόμου ή της σύμβασης παροχής αγαθών ή υπηρεσιών. Επίσης τα κράτη-μέλη είναι εκείνα που καθορίζουν την έκταση και τους όρους άσκησης των σχετικών μέσων έννομης προστασίας.
- Σε ό,τι αφορά τον καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης του πιστωτικού φορέα σε περίπτωση πρόωρης εξόφλησης (άρθρο 16), το κείμενο που ψηφίστηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο περιλαμβάνει διάταξη σύμφωνα με την οποία: «Η εν λόγω αποζημίωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1% του τμήματος της πίστωσης που αποπληρώθηκε πρόωρα, εφόσον το χρονικό διάστημα μεταξύ της πρόωρης εξόφλησης και της συμφωνηθείσας λήξης της σύμβασης πίστωσης υπερβαίνει το έτος. Εάν το χρονικό αυτό διάστημα δεν υπερβαίνει το έτος, η αποζημίωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0,5% του τμήματος της πίστωσης που αποπληρώθηκε πρόωρα». Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα στον πιστωτικό φορέα να απαιτήσει, κατ' εξαίρεση, υψηλότερη αποζημίωση, εάν μπορεί να αποδείξει ότι η ζημία που υπέστη από την πρόωρη εξόφληση υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται κατά την ως άνω παρ. 2 του άρθρου 16 της Οδηγίας. Ο καταναλωτής μπορεί με τη σειρά του να ζητήσει ανάλογη μείωση, αν η αποζημίωση που ζητεί ο πιστωτικός φορέας υπερβαίνει την πραγματική ζημία.

Η ΕΕΤ παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις αναφορικά με την έκδοση της πρότασης Οδηγίας για τις συμβάσεις πίστωσης που συνάπτονται με τους καταναλωτές, συμμετέχει στις διαδικασίες διαβούλευσης μέσω της εκπροσώπησής της στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία και ενημερώνει τα μέλη της για την πορεία των εργασιών.

Έκδοση Λευκής Βίβλου για την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αγοράς ενυπόθηκης πίστης

Στις 18 Δεκεμβρίου 2007 εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η Λευκή Βίβλος αναφορικά με την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αγοράς ενυπόθηκης πίστης, στην οποία προτείνεται σειρά μέτρων για την ενίσχυση του ανταγωνισμού και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ευρωπαϊκής αγοράς ενυπόθηκης πίστης. Σκοπός των προτεινόμενων μέτρων είναι η βελτίωση των συνθηκών προσφοράς ενυπόθηκων προϊόντων σε διασυνοριακή βάση, η παροχή μεγαλύτερης ποικιλίας σε ενυπόθηκα προϊόντα, η ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και, τέλος, η διευκόλυνση της κινητικότητας των καταναλωτών. Προκειμένου να επιτευχθούν οι ανωτέρω περιγραφόμενοι στόχοι προτείνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκεκριμένα μέτρα, τα οποία, μεταξύ άλλων, είναι τα εξής:

α. Η νομοθετική ρύθμιση ορισμένων ειδικών θεμάτων (key issues), τα οποία είναι η πρόωρη αποπληρωμή, ο υπεύθυνος δανεισμός, το ΣΕΠΕ και η προσυμβατική πληροφόρηση. Γίνεται ωστόσο σαφές στη Λευκή Βίβλο ότι η υιοθέτηση νομοθετικών πράξεων θα αποτελέσει το έσχατο μέσο ρύθμισης των συγκεκριμένων θεμάτων, η αναγκαιότητα του οποίου θα διαπιστωθεί ιδίως μέσω μελετών κόστους-οφέλους.

β. Η τελειοποίηση του Ευρωπαϊκού Εντύπου Τυποποιημένης Πληροφόρησης για τα Στεγαστικά Δάνεια και η υιοθέτηση διατάξεων για το ΣΕΠΕ στην κατεύθυνση της πρότασης Οδηγίας για την καταναλωτική πίστη με τις αναγκαίες προσαρμογές στις ιδιαιτερότητες της ενυπόθηκης πίστης.

γ. Η σύσταση Ομάδας Εμπειρογνομόνων, η οποία θα επεξεργαστεί ιστορικά στοιχεία αναφορικά με τα αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς.

δ. Η έκδοση Ανακοίνωσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών στην εκπαίδευση σε χρηματοπιστωτικά θέματα σε όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ.

ε. Η έκδοση πινάκων με στοιχεία για το κόστος και τη διάρκεια της εγγραφής υποθήκης και της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης σε όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ.

στ. Η έκδοση Σύστασης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με τη διαδικασία εγγραφής υποθηκών, τις διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης και την εκτίμηση της ακίνητης περιουσίας.

ζ. Η σύσταση Ομάδας Εμπειρογνομόνων αναφορικά με την τιτλοποίηση με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη κατάλληλης πολιτικής οριζόντιου χαρακτήρα.

η. Η διενέργεια μελέτης αναφορικά με τη λειτουργία των οργανισμών που δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα, αλλά παρέχουν υπηρεσίες ενυπόθηκης πίστης, καθώς και η διενέργεια έρευνας αναφορικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισημαίνει ότι θα αναλάβει όλες τις απαραίτητες πρωτοβουλίες, προκειμένου η ολοκλήρωση της ενυπόθηκης αγοράς να γίνει πραγματικότητα και να επωφεληθούν των προνομίων αυτής τόσο οι καταναλωτές όσο και οι παρέχοντες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

Η ΕΕΤ παρακολουθεί τις εξελίξεις αναφορικά με τα μέτρα που πρόκειται να υιοθετηθούν προς επίτευξη των ως άνω περιγραφόμενων στόχων μέσω της εκπροσώπησής της τόσο στην Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία όσο και στην Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενυπόθηκης Πίστης και ενημερώνει τη μέλη της σχετικά.

Έκδοση Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση

Στις 18 Δεκεμβρίου 2007 εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανακοίνωση αναφορικά με θέματα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπογραμμίζει στην Ανακοίνωση την ιδιαίτερα μεγάλη σημασία της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης, στο μέτρο που παρέχει τη δυνατότητα κατανόησης των χρηματοπιστωτικών προϊόντων και εννοιών και ανάπτυξης των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για να συνειδητοποιούν οι συναλλασσόμενοι τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους και να λαμβάνουν τις αποφάσεις τους με πλήρη επίγνωση κατά την επιλογή χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών. Όπως προκύπτει από σχετικές έρευνες, τα προβλήματα που συνήθως αντιμετωπίζουν οι συναλλασσόμενοι είναι ότι:

- δυσκολεύονται να κατανοήσουν τα χρηματοοικονομικά ζητήματα,
- υπερεκτιμούν συχνά την εκ μέρους τους κατανόηση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, και
- συχνά δεν προγραμματίζουν το μέλλον τους ή δεν επιλέγουν προϊόντα που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους.

Η παροχή του κατάλληλου επιπέδου χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης στους πολίτες είναι δυνατόν να ωφελήσει τα άτομα όλων των ηλικιών και εισοδημάτων.

Σκοπός της Ανακοίνωσης είναι να βοηθήσει τους ενδιαφερομένους κατά την ανάπτυξη των προγραμμάτων χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης, με τους εξής τρόπους:

- ενισχύοντας τη συνειδητοποίηση της ανάγκης να καλυφθεί το ζήτημα του χαμηλού επιπέδου της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης,
- ενθαρρύνοντας και προωθώντας την παροχή χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας στην ΕΕ, και
- αναπτύσσοντας ορισμένα πρακτικά εργαλεία που θα διευκολύνουν την επίτευξη των στόχων αυτών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βασισόμενη στην επισκόπηση των προγραμμάτων χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης που ήδη λειτουργούν στην ΕΕ, θεωρεί ότι είναι χρήσιμο να καθοριστούν ορισμένες αρχές που θα μπορούσαν να βοηθήσουν τις Δημόσιες Αρχές, τους παρέχοντες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, τις οργανώσεις καταναλωτών, τους εργοδότες και άλλους ενδιαφερομένους στις προσπάθειές τους να δημιουργήσουν και να εφαρμόσουν προγράμματα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης, τις οποίες και διατυπώνει στην Ανακοίνωσή της.

Η ΕΕΤ παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις αναφορικά με τα θέματα της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης και θα λάβει υπόψη τις αρχές που διατυπώνονται στην Ανακοίνωση της Επιτροπής κατά τη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών της προγραμμάτων.

Μέτρα στήριξης υπέρ των πυρόπληκτων

Η ΕΕΤ συνεργάστηκε στενά με τη Διεύθυνση Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και την 25η Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με σκοπό την άμεση εφαρμογή των πιστωτικών διευκολύνσεων σε επιχειρήσεις και επαγγελματίες που επλήγησαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές.

Επίσης η ΕΕΤ, σε μια προσπάθεια έμπρακτης στήριξης των πληγέντων, προχώρησε σε σειρά μέτρων υπέρ τους. Ειδικότερα, οι τράπεζες αποφάσισαν για διάστημα τουλάχιστον 6 μηνών, δηλαδή μέχρι και τις 29.2.2008:

α. Να αναστείλουν την υποχρέωση καταβολής των δόσεων, περιλαμβανομένων των τόκων, από κάθε είδους κάρτες και δάνεια (στεγαστικά, καταναλωτικά, επαγγελματικά κ.λπ.), τόσο των ενήμερων όσο και των ληξιπρόθεσμων.

β. Να μην εισπράττουν έξοδα κατά τη χορήγηση παντός είδους καρτών και δανείων σε πυρόπληκτους που έχουν τη μόνιμη κατοικία ή την έδρα τους σε πυρόπληκτη περιοχή.

Επιπλέον η ΕΕΤ εισηγήθηκε στην αρμόδια Επιτροπή Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος την τροποποίηση των ισχυουσών διατάξεων, με σκοπό την επιμήκυνση, επί εξάμηνο και υπό προϋποθέσεις, του χρόνου αναγγελίας στην εταιρεία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ των εκδοτών σφραγισμένων επιταγών στις πυρόπληκτες περιοχές.